

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра технологій в рослинництві та захисту рослин
Спеціальність 201 «Агрономія»

Допускається до захисту
« ____ » _____ 2023 р.

Завідувач кафедри
доцент _____ Т.В. Панченко

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
НА ТЕМУ:
ПРОДУКТИВНІСТЬ ГІБРИДІВ
СОНЯШНИКУ ЗА РІЗНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ СФГ
«АГРОСВІТ» ЧЕРКАСЬКОГО РАЙОНУ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Виконав _____ Шевченко Геннадій Тарасович

Керівник доцент _____ Городецький О.С.

Рецензент доцент _____ Федорук Ю.В.

Я, Шевченко Геннадій Тарасович, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛЮЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Спеціальність: 201 «Агрономія»

Затверджую

Гарант ОП «201 Агрономія»
професор _____ М.Б. Грабовський
«____» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачу
Шевченку Геннадію Тарасовичу
прізвище, ім'я та по батькові

Тема: Продуктивність гібридів соняшнику за різних технологій вирощування в умовах СФГ «Агросвіт» Черкаського району Черкаської області.

Затверджено наказом ректора № ____ від _____
Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «20» листопада 2023 р.

Перелік питань, що розробляються в роботі. Вихідні дані:

1. Розглянути практичні і теоретичні аспекти підвищення продуктивності соняшнику (огляд літератури).
2. Аналіз ґрунтово-кліматичних умов та їх вплив на формування врожайності насіння соняшнику.
3. Опрацювати методики проведення досліджень із соняшником.
4. Викласти та обґрунтувати результати польових і лабораторних досліджень.
5. Відповідно до отриманих експериментальних даних сформулювати висновки та рекомендації виробництву.
6. Опрацювати не менше 50 джерел літератури та зробити її огляд.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	2022-2023 рр.	
Методична частина	2022-2023 рр.	
Дослідницька частина	2022-2023 рр.	
Оформлення роботи	Жовтень 2023 р.	
Перевірка на плагіат	Листопад 2023 р.	
Подання на рецензування	Листопад 2023 р.	
Попередній розгляд на кафедрі	Грудень 2023 р.	

Керівник кваліфікаційної роботи, доцент _____ Городецький О.С.
підпис

Здобувач _____ Щевченко Г.Т.
підпис

Дата отримання завдання «10» жовтня 2022 р.

РЕФЕРАТ

Шевченко Геннадій Тарасович. Продуктивність гібридів соняшнику за різних технологій вирощування в умовах СФГ «Агросвіт» Черкаського району Черкаської області.

Досліджено: вплив технологій вирощування та густоти стояння рослин на біометричні параметри рослин соняшнику, фотосинтетичну діяльність рослин, формування врожаю насіння та економічну ефективність досліджуваних технологій вирощування соняшнику.

Використано: розрахункові, лабораторні та польові методи досліджень, проведено дисперсійний аналіз результатів досліджень.

Виявлено: що гібриди соняшнику Клліф і Воллтер виявилися більш толерантними до загущення і формували високу врожайність за густоти стояння рослин 60 і 70 тис/га. Найвищий рівень рентабельності зафіксовано за вирощування гібриду Воллтер за технологією Експрес за густоти стояння рослин 60 тис/га.

Зроблено висновок: що для формування врожайності насіння соняшнику на рівні 4,0 т/га рекомендується вирощувати гібрид Воллтер за густоти стояння рослин 60 тис/га і технологією Експерс, яка передбачає внесення гербіциду Експрес (30 г/га) у фазу 2-4 справжніх листків соняшнику.

Одержані результати: можуть бути використані у сільськогосподарських підприємствах різних форм власності.

Кваліфікаційна робота магістра містить 56 сторінок, 9 таблиць, 4 рисунки, 2 додатки.

Ключові слова: соняшник, гібрид, елементи структури урожайності, густота стояння рослин, урожайність насіння, економічна ефективність.

ANNOTATION

Gennadiy Tarasovych Shevchenko. Productivity of sunflower hybrids under different growing technologies in the conditions of Agrosvit SFG of the Cherkasy district of the Cherkasy region.

Investigated: of cultivation technologies and plant density on biometric parameters of sunflower plants, photosynthetic activity of plants, formation of seed yield and economic efficiency of the studied sunflower cultivation technologies were investigated.

Used: calculation, laboratory and field research methods, dispersion analysis of research results was carried out.

It was found: that hybrids of Cliff and Wolter sunflower were more tolerant to thickening and formed a high yield at sowing rates of 60 and 70 thousand/ha. The highest level of profitability was recorded for the cultivation of the Voltaire hybrid using the Express technology with a seed sowing rate of 60,000/ha.

It was concluded: that to form a yield of sunflower seeds at the level of 4.0 t/ha, it is recommended to sow the Voltaire hybrid with a seeding rate of 60 thousand/ha and the Express technology, which involves applying the Express herbicide (30 g/ha) in the phase of 2-4 true leaves sunflower

The obtained results: can be used in agricultural enterprises of various forms of ownership.

The master's thesis contains 56 pages, 9 tables, 4 figures, 2 appendices.

Key words: sunflower, hybrid, elements of the yield structure, plant stand density, seed yield, economic efficiency.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ефективність технологій вирощування круп'яних та олійних культур / За ред. Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. Харків: ХНТУСГ, 2007. 232 с.
2. Заїка С.О. Місце соняшника у виробництві олійних культур в Україні / С.О. Заїка, В.В. Фурсова, К.Г. Омельченко // Наука й економіка. Науковотеоретичний журнал Хмельницького економічного університету. Випуск 4 (28), том 2, 2012 р. С. 186-190.
3. Інноваційні ресурсозберігаючі технології: ефективність в умовах різного фінансового стану агроформувань: [монографія] / За ред. професора Г.Є. Мазнева. Харків: Вид-во «Майдан», 2015. 592 с.
4. Мазнев Г.Є. Проектування та економічне обґрунтування технологій вирощування сільськогосподарських культур: [Наукове видання] / Г.Є. Мазнев, С.О. Заїка. Харків: ХНТУСГ, 2005. 41 с.
5. Технології вирощування зернових і технічних культур в умовах Лісостепу України / За ред. П.Т. Саблука, Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. – [2-е вид., доп.]. К. : ННЦ ІАЕ, 2008. 720 с.
6. Технологічні карти та витрати на вирощування сільськогосподарських культур / За ред. П.Т. Саблука, Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. К.: ННЦ «ІАЕ», 2005. 402 с.
7. Дяченко О.В. Шляхи підвищення урожайності соняшнику в умовах сучасних інтеграційних процесів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
8. Євчук Л.А. Напрями підвищення ефективності вирощування соняшнику та виробництва соняшникової олії. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2005. №1. 42 с.
9. Зайцев О.М. Використання якісного насіння – найшвидший шлях до підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. Пропозиція. 2002. № 5. 48 с.

10. Тимофеева Г.В., Беликина А.В. Стратегические цели развития производства масличных культур в регионе в условиях вступления в ВТО. Вести Волгогр. Гос. Ун-та. Сер.3, Экон. Экол., 2013.№2 (23). С. 27-36.

11. Федоряка В. П., Бахчиванжи Л. А., Почколіна С. В. Ефективність виробництва і реалізації соняшнику в Україні. Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. № 41 (2). С. 139–144.

12. Чехова І.В. Пропозиції щодо підвищення економічної ефективності виробництва олійних культур. Запоріжжя. Інститут олійних культур НААН України. 2018. 48 с.

13. Гамаюнова В. В., Кудріна В. С. Водоспоживання соняшнику залежно від застосування біопрепаратів за вирощування в умовах південного Степу України. Наукові горизонти, «Scientifichorizons». Житомир, 2018. №7-8 (70). С. 27-35.

14. Гамаюнова В., Хоненко Л., Москва І., Кудріна В., Глушко Т. Вплив оптимізації живлення на продуктивність ярих олійних культур на чорноземі південному в зоні Степу України під впливом біопрепаратів. Вісник ЛНАУ.Серія «Агрономія». Львів, 2019. №23. С. 112-118.

15. Гамаюнова В. В., Хоненко Л. Г., Бакланова Т. В., Кудріна В. С., Москва І. С. Добір альтернативних соняшнику ярих олійних культур для умов південного Степу України та оптимізація їх живлення. Наукові горизонти, «Scientifichorizons». Житомир, 2019. №9 (82). С. 27-35.

16. Гамаюнова В. В., Кудріна В. С. Формування надземної маси і врожайності соняшнику під впливом окремих елементів технологій вирощування. Вісник Аграрної науки Причорномор'я. Миколаїв, 2020. Вип 1. (105). С. 50-57.

17. Кучеренко С.Ю. Організаційно-економічні засади ефективного виробництва соняшнику в Україні. Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди / С.Ю. Кучеренко // Економічний вісник університету, 2015. Випуск № 24/1. С. 45-48.

18. Сайт журналу Агробізнес сьогодні [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://agro-business.com.ua/agrobusiness/item/12272-vyrobnystvostoniashnyku-v-sviti-mozhe-dosiahty-maksymalnoho-pokaznyka-za-ostanni-10-rokiv-igc.html>

19. Сайт журналу Агробізнес сьогодні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichni-hektar/item/7947-rynok-soniashnyku-novoho-vrozhaiu.html>

20. Сайт журналу Агробізнес сьогодні [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://agro-business.com.ua/agrobusiness/item/12205-ukraina-zbilshylaeksport-oliinykh-kultur-do-yes-puhachov.htm>

21. Медведєв В. В., Линдіна Т. Є., Птащенко А. В. та ін. Мінімізація ґрунтів України. Харків, 2004. 47 с.

22. Домарацький Є. О., Добровольський А. В. Особливості водоспоживання соняшника за різних умов мінерального живлення. Наукові доповіді НУБіП України, 2017. №1 (65). URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Dopovidi/article/view/8117>.

23. Жуйков О. Г. Бордюг О. О. Формування архітектоніки та функціональних властивостей асиміляційного апарату соняшнику на фоні мікробіологічної активності ґрунту за традиційної та органічної технологій вирощування в умовах Південного Степу. Таврійський науковий вісник, 2019. № 108. С. 26–33.

24. Нестерчук В. В. Продуктивність гібридів соняшнику залежно від густоти стояння рослин та мікродобрив в умовах півдня України: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидату с.-г. наук: 06.01.09 / ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет". Херсон, 2017. 23 с.

25. Коковіхін С. В., Нестерчук В. В., Носенко Ю. М. Продуктивність та якість насіння гібридів соняшнику залежно від густоти стояння рослин та удобрення. Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. Херсон: Грінь Д.С., 2015. Вип. 94. С. 37–42.

26. Коковіхін С. В., Нестерчук В. В., Рудий О. Е. Основні напрями оптимізації елементів технологій вирощування гібридів соняшнику в різних екологічних пунктах Степу України. Онтогенез – стан, проблеми та перспективи вивчення рослин в культурних та природних ценозах: матеріали міжнар. конф. (Херсон, 10-11 черв. 2016 р.). Херсон: РВЦ «Колос», 2016. С. 128–129.

27. Нестерчук В. В. Економічна оцінка елементів технології вирощування насіння соняшнику в умовах Південного Степу України. Олійні культури. Тенденції та перспективи: зб. тез міжнародної інтернет-конференції (м. Запоріжжя, 1 лист. 2016 р.). Запоріжжя: ІОК НААН, 2016. С. 154–156.

28. Мельник А. В. Агробіологічні особливості вирощування соняшнику та ріпаку ярого в умовах Північно-Східного лісостепу України. Університетська книга. Суми, 2018. С.56–70.

29. Борисенко В. В. Продуктивність різностиглих гібридів соняшника залежно від густоти посіву та ширини міжрядь у Лісостепу Правобережному: дис. на здобуття наукового ступеня канд. сільськогосподарських наук. Умань, 2016. 152 с.

30. Покопцева Л. А. Єременко О. А. Застосування методу багатокритеріальної оптимізації для вибору гібриду соняшнику за умов вирощування у зоні степу України. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2017. Вип. 9. URL:<http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/3230>.

31. Пропонуємо купити насіння гібриду соняшнику – НК КОНДІ (НК KONDI) від виробника «Сингента» <https://agroexp.com.ua/uk/podsolnechnik-nk-kondi-syngenta-gibrid-semena-opisanie>.

32. Соняшник РЖТ Кліф РАЖТ Семенс Україна <https://cropagro.com.ua/sonyashnyk-rgt-klif>.

33. Насіння соняшнику РЖТ Воллтер <https://yablukom.ua/ua/semena-podsolnechnika/semena-podsolnechnika-rzht-vollter/>.